

Íslenska

kennslubók í málvísi og ljóðlist

(Gorma)

e. Jón Norland og Gunnlaug V. Snævarr

Hljóðfræði

- mállyskur -

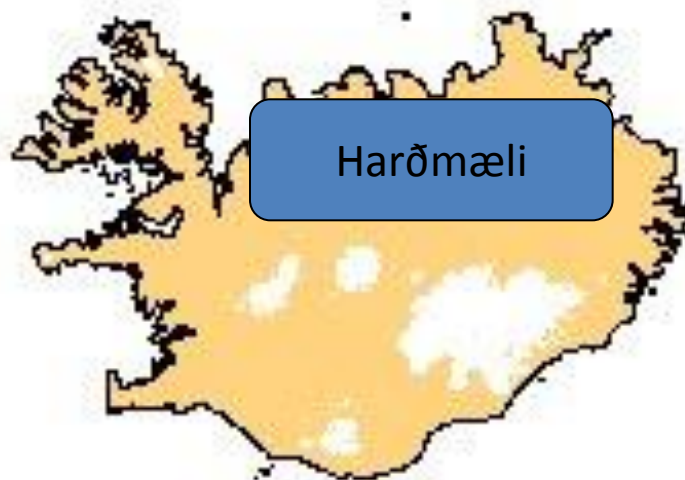
Staðbundinn framburður / mállýskur

(Gorma bls. 113-114)

- Í útlöndum eru mállýskur oft til vandræða og einstaklingar frá ólíkum héruðum eiga oft erfitt með að skilja hvern annan.
- Nokkrar mállýskur eru til í íslensku en munur á framburði er ekki það mikill að fólki gangi illa að skilja hvert annað.
- Meiri hluti þessara mállýska er á undanhaldi í dag.

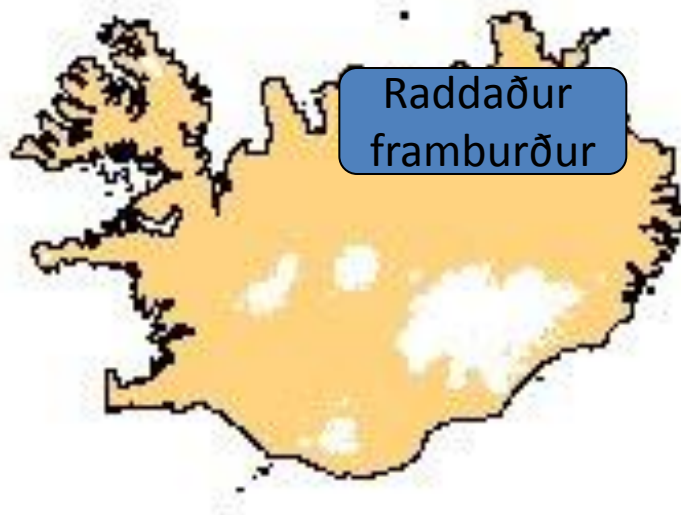
Harðmæli

- Staðsetning: Norður- og Norðausturland.
- Einkenni: lokhljóðin p, t, k eru höfð fráblásin og hörð á eftir löngu sérhljóði inni í orðum, en eru ófráblásin og lin (b, d, g) í framburði flestra annarra Íslendinga.
- Fráblásni framburðurinn kallast þá harðmæli en hinn ófráblásni linmæli.
- Dæmi:
  - tapa – taba
  - læti – lædi
  - ríki – rígi
  - strákur - strágur

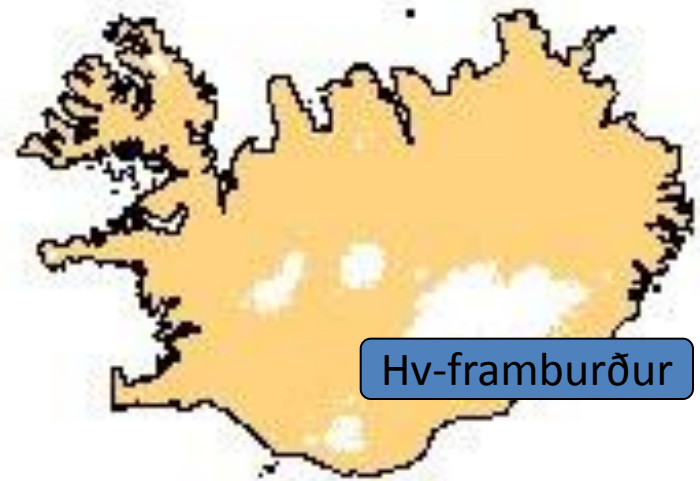
Raddaður framburður á undan p, t, k

- Staðsetning: Einkum í Eyjafjarðarsýslu og Þingeyjarsýslum.
- Einkenni: Þá er **l**, **m** og **n** notað raddað á undan **p**, **t** eða **k**.
- Dæmi:
  - stúl-ka
  - hvol-pur
  - mjól-k
  - heim-ta
  - lam-pi
  - van-ta
  - han-ki

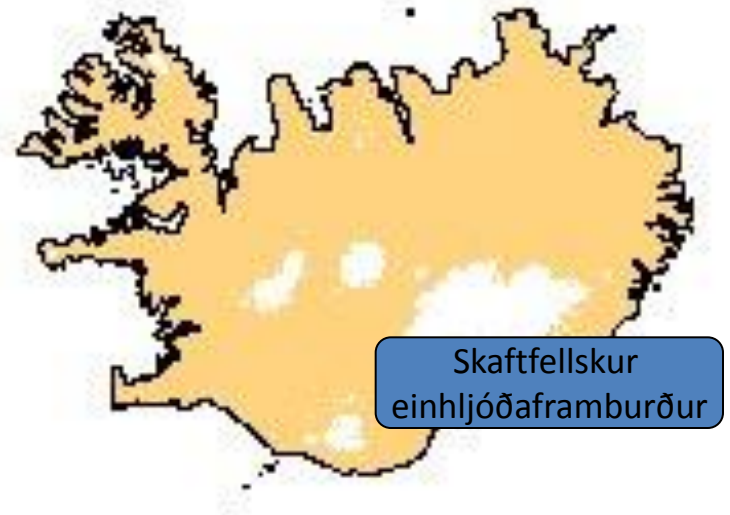
Hv- framburður

- Staðsetning: Suðaustanvert landið.
- Einkenni: hv er borið fram sem hgv (annars borið fram sem kv).
- Dæmi:
  - hvalur → hgvalur
  - hveiti → hgveiti
  - hvað → hgvað

Skaftfellskur einhljóða framburður

- Staðsetning: Í Skaftafellssýslum og undir Eyjafjöllum.
- Skaftfellski framburðurinn er líkari þeim upprunalega.
- Einkenni: Langt einhljóð er borið fram á undan ji (stafsett gi).
- Dæmi:
  - ma-ji
  - bo-ji
  - du-ji
  - sti-ji
  - lö-jin

Vestfirskur einhljóðframburður

- Staðsetning: Vestfirðir og að nokkru leyti við Breiðafjörð (er á undanhaldi fyrir tvíhljóðaframburði).
- Einkenni: Borinn er fram grannur sérhljóði á undan ng / nk (framburður í samræmi við stafsetningu).
- Dæmi:
  - langur – lánгур
  - lengi – leingi
  - löng – laung
  - stinga – stínga
  - þungur – þúngur

Vestfirskur
einhljóðaframburður

